

היכל המשפט

אנחנו את תשס"ה – ג'תשס"ו

היכל המעשה

עו"ד עמית דה"ר, י"א, שוב שליט"א

דבר הארכת

האם דיני ממונות לוקחים חופשה?

ימי בין הזמנים, היכלי הישיבות לובשים אווירת הפוגה, האוטובוסים, מנגד, מתמלאים עד גדותיהם ביעדים שונים, וכל פינה בארץ לובשת גוון של חופשה. גם בבתי הדין ניכרת השלווה המסדרונות הדוממים, הארונות העמוסים בתיקים הסגורים, כולם ממתינים בסבלנות עד שגל הנופשים יעבור והגלגלים יחזרו להסתובב. אך דווקא עכשיו, בין השבילים, הפארקים, וחופי הרחצה נולדות להן סיטואציות שקטות לכאורה, שלפתע הופכות לדיונים סוערים בדיני ממונות.

הנה קבוצת מטיילים שגילתה שהמיניבוס שהוזמן לא הופיע בזמן, והוויכוח מתלקח מי אשם ומי ישלם.

או משפחה ששכרה דירה לנופש עם עוד משפחה, וכעת מתווכחים אם אחד הצדדים חייב להשתתף גם על ימים שלא שהה בהם בפועל. ויש את אותם ששכרו יחד סירת פדלים, ובדיוק באמצע השעה הסירה התקלקלה, האם מגיע החזר חלקי, או שהעסקה נגמרה כשעלו לסיפון. והמקרה הקלאסי של נהג ההסעות שלוקח את הנוסעים עד חצי הדרך, ופתאום מחליט שלא מתאים לו, ופורש באמצע הדרך. מצד ההיגיון הפשוט – 'מה פתאום לשלם לו? הוא חוצפן', אך בחושן משפט, לא תמיד ההיגיון הפשוט שלנו הוא ההיגיון של התורה.

כאשר עולה שאלה בהלכות אורח חיים או יורה דעה, הכל פונים לרב לשמוע דעת תורה. אולם בענייני ממונות, יש המדמים כי די בשכלם הישר כדי להכריע. עם זאת, אף שדבריהם יקרים וניסיון חייהם מכובד, ההלכה דורשת הכרעה של פוסקים ודיינים הבקיאיים בפרטי הדין.

העורר

קחו חלק בזיכוי הרבים הגדול

בתרומה ע"ס 180 ש"ח

0534195493

או דרך עמדות נדרים פלוס ע"ש היכל המשפט

י"ל על ידי בית דין צדק ובית הוראה היכל המשפט

heychalhamishpat@gmail.com 0733-831-747

חלוקת שותפות - מסע בין סוכה, משרדים ובתי מלון

פעמים, סוגיות הלכתיות, מתעוררות לחיים דווקא מתוך סיטואציות יומיומיות מפתיעות. המפגש בין עולם השותפות לבין מגפה עולמית, עסקאות כושלות, ובתי מלון יוקרתיים, יוצר תמונה מרתקת של שאלות בעניין חלוקת שותפות שלא תמיד התשובה אליהם זהה.

בסוכה אחת עם חולה מאומת

סוכות, תשפ"א. שני בחורים, תלמידי ישיבת מיר בירושלים, שותפים לדירה - ולסוכה. אחד מהם קיבל את הבשורה הכל כך מפתיעה 'חיובי לקורונה'. השני, שהינו בריא חושש

להידבק, ומשכך דורש חלוקת שימוש - או לכל הפחות גוד או אגוד שיכריע מי נשאר ומי יוצא.

והשאלה הנדונה האם החבר הבריא יכול לדרוש חלוקת זמנים בסוכה? או שמא לחייב את חברו להתרחק,

מדין 'גירי דיליה', שהרי עצם קיומו של החולי נחשב כמזיק ומחייבת אותו להתרחק? טענת הבריא להשוות דינו לדברי שעהמ"ש שכתב בעניין גרושה שאסור לדור עמה במבוי אחד, שאם היא דרה שם ואחר כך הבעל לשעבר בא לדור שם - נחשב הדבר כ'גירי דיליה'. אולם למעשה חלקו עליו הפוסקים, דסברת 'גירי דיליה' היא דווקא כאשר המזיק מבצע איזה פעולה אקטיבית, וכן כתב החזון איש בכמה מקומות. וא"כ ה"ה הכא אין החולי נחשב לגירי דיליה'.

המשרד באירופה שהפך לבור כלכלי

מעשה שהגיע לידי הרב שפרן שליט"א עוד לפני שהקורונה הפכה לשם דבר, שוק המשרדים באירופה פרח. קבוצת אברכים השקיעה יחד, בקניית משרדים באירופה, ההסכם פשוט אחד מהם, תושב המקום, ניהל את הכל - וקיבל 30% מהרווחים. אלא שאז הגיעה המגפה, המחירים צנחו, בעת עליה שאלה בווערת האם גם ההפסדים צריכים להתחלק באותו יחס, לטענת השותפים, ההתקשרות ביניהם הייתה על דרך השותפות הם סיפקו את ההון, והוא - את הניהול בפועל, ובתמורה הוסכם שיקבל 30% מהרווחים. כלשונם: 'הרי כל שותף נוטל חלקו ברווחים ונושא חלקו בהפסדים, ולפיכך כשם שקיבלת 30% ברווח, עליך לשאת גם ב-30% מן ההפסד שנגרם עם ירידת ערך הנכסים עקב מגפת הקורונה' מנגד טוען הנתבע לא נטלתי חלק בהשקעה, לא הכנסתי הון משלי, וכל חלקי בעסק היה עבודתי. ההסכם ל-30% מהרווחים היה רק צורת חישוב המשכורת, ולא שותפות אמיתית. לדבריו, בשום שלב לא עלה על הדעת שיישא בהפסדים, כשם שאין מנהל שכיר משלם למעסיק חלק משכרו אם העסק נכשל. מכאן ואילך, הדיון גלש לשאלות של ריבית, דיני עסקא, ומשמעות הסכמות שלא נוסחו עד הסוף, בית הדין עיין בשאלת 'אומדנא דמוכח', מה היה רצונם והבנתם של הצדדים בשעת ההתקשרות.

בית המלון שאיבד את עצמו

במרכז של מקרה אחר עמד בית מלון ותיק. האחד קנה את הקרקע, השני בנה עליו את הבניין. חלפו עשרים שנה, הרווחים דעכו, ושניהם רצו לסגור את העסק. אך איך חולקים עסק שמורכב מחלקים כה שונים - קרקע מול מבנה, כשאין הסכם ברור עד מתי השותפות נמשכת.

בעל הקרקע טען לגוד או אגוד או שתקנה אתה את חלקי, או שאקנה את חלקך, דמאחר שאין הבעלות של הצדדים מאותו סוג, הרי דינו כדבר שאין בו כדי חלוקה, הואיל והחלקים אינם שווים באופיים ובשווים. מאידך בעל המבנה טען לשותפות שווה בכל. ורק בשל שקילוי מיסוי רשמנו הקרקע על שמך והבניין על שמי, אלא שכאן התברר דבר מפתיע, טען הרב שפרן כי יוצא שכל אחד טען טענה שהועילה דווקא לחברו.

בדברי בעלי הדין נתגלה מצב מעניין בעל הקרקע טוען כי אין לו חלק במבנה המלון עצמו, אלא בזכויות הקרקע בלבד. לטענתו, במקרה כזה אין לומר דין גוד או אגוד, שכן דין זה שייך דווקא בין שותפים בנכס אחד, ולא בין שכנים בעלי נכסים נפרדים. לדבריו, כשם שבעל זיו הבולט לחצר חבירו אינו ניתן לסילוק בכפייה ואין אומרים בו גוד או אגוד, כך כאן - לכל היותר על הצדדים להסתדר ביניהם על אופן החלוקה ולשלם כפי שיסכימו.

מנגד, בעל המלון טוען מאחר שלדברך אתה שותף בשווה בזכויות, הרי שאין אפשרות לחלוק את המלון בפועל, שכן אין חלק מוגדר שעל שמך. ממילא, על כורחך יש להחיל דין גוד או אגוד, ולאפשר לכל צד לרכוש את חלק השני ולעשות בו כרצונו.

נמצא שכל אחד מהצדדים טוען את ההיפך ממה שהיה מועיל לו - בעל הקרקע טוען ל'שכנות' כדי להימנע מגוד או אגוד, ובעל המלון טוען ל'שותפות' כדי לחייב גוד או אגוד. לפי שתי הטענות גם יחד אין דרך לחלוקה בפועל.

המצב מוגדר כהודאה נגד הודאה, וכפי שכתב הקצות החושן (סי' פ"ח) בשם הרשב"א, שבמקרה כזה הולכים אחר המוחזק. כאן, בעל המלון מוחזק ומחזיק בפועל במבנה, ועל כן יש לילך אחר דבריו כל עוד לא הוכח אחרת.

מי באמת הבעלים.

סיפור קטן שמצית דיון גדול מדבר על אברך שפתח עסק יחד עם עוד שותף, אשת אחד השותפים שיווקה את המוצר. בשל ענייני שלום בית פוטרה האישה מהעבודה, ולאחר שתבעה פיצויים. מעסיקה טענה אינך פועלת אלא שותפה, כאן נפתחה שאלה עקרונית מתי אדם נחשב בעלים בעסק, ומתי הוא רק מתעסק. כך, מתוך שורה של מקרים שנדמים לכאורה רחוקים זה מזה, נפרש בפני בית הדין פסיפס מרתק של מציאות החיים.

מתוך מקרים הנראים לכאורה שונים בתכלית עולה תמונה אחידה דיני חלוקת שותפות אינם מסתכמים בנוסחה אחת קבועה. לעיתים ההכרעה תעמוד על הגדרה מדויקת של היחסים - שותפות או שכירות שירותים. לעיתים על סוג הבעלות - קרקע מול מבנה. ולעיתים על אומדנא, מנהג המקום או זהות המוחזק.

החופשה שהסתיימה בחשבון נפש

משפחת כהן, משפחה ירושלמית מרובת ילדים, החליטה לשבור שגרה בביה"י ויצאה לצימר מפואר בגליל. הם הגיעו בשעת ערב, עיפיים אך מרוגשים, וקיבלו מפתח מבעל המקום, מר שמואלי, שהסביר בקצרה על המתקנים. יומיים עברו בנעימים, הילדים התרוצצו בין המדשאות, ההורים שתו קפה במרפסת הצופה לנוף, והאווירה הייתה רגועה ומושלמת.

ביום העזיבה, כשעמדו להעמיס את המזוודות לרכב, הופיע מר שמואלי עם הבעת פנים חמורה. חברים, אמר בקול נמוך אך תקיף, חסרה לי מנורת קריאה יוקרתית שהייתה בחדר השינה, וגם זכוכית שולחן הקפה סדוקה. זה לא היה לפני שהגעתי.

המשפחה נדהמה. הם לא זכרו כלל מנורה שכזו, וגם הסדק לטענתם היה שם קודם. בעל הצימר טען בנחרצות שמדובר בנזקים שנגרמו בתקופת שהותם ועליהם לשלם.

כאן צפה ועולה ההתלבטות: במקרה שבו בעל נכס טוען שנגרם נזק שלא היה קודם, והשוכר אינו יודע אם אכן כך או שמא הנוק קדם לשכירות – על מי מוטלת חובת ההוכחה? והאם השוכר מחויב לשלם למרות שאינו יודע אם גרם לנזק?

תשובות למדור זה ניתן לשלוח במייל המערכת ולציין

עבור שואל בעניין

heychalhamishpat@gmail.com

מבי מדרשא

'מבית דינו של היכל'

נידונים הלכתיים

המתפרסמים במאגר השו"ת ובקו המשפט

■ ■ ■

אדם שסבבו הפקיד עבדו סכום כסף חודשי בקרן השקעה שאינה כשירה וכששמע שיש בזה בעיות הלכתיות גמר בליבו (ללא אמירה בפה) להפקיר הכסף שיש בו כל שמץ איסור. לאחר תקופה העביר את הכסף לקרן אחרת שיש עליה הכשר ועכשיו רוצה למשוך את הכסף ושואל האם ההפקר היה מחילה שמהני בלב ויש כאן שאלה של גזל?

נענה על ידי הרה"ג טוביה קהת שליט"א

~ ● ~

התפרסמה מודעה מרבני בית שמש שאין לעלות לאוטובוס בתחבורה ציבורית מבלי לתקף את הרב קו, האם הוראה זו צודקת? כמו כן האם מותר לעלות על אוטובוס ע"מ לשלם בנסיעה אחרת?

נענה על ידי הרה"ג ישראל יצחק משי זהב שליט"א

~ ● ~

ראובן יש לו ספר תורה שבדרך כלל קוראים בו בשבת ויו"ט (ציון, כי ישנם ספרים נוספים שמוציאים מידי פעם)

שמעון הכניס ספר תורה (לא חדש אלא שקנה ממישהו אחר), שמעון רוצה שיקראו בספר זה שנה שלמה. ראובן מנגד אומר שהיות והספר שלו קודם וכן הוא יותר מהודר יקראו שבת בספר שלו ושבת אחר כך בספר של שמעון. מה הדין?

נענה על ידי הרה"ג נחום הפנר שליט"א

שעתיים של רוממות בבית הגר"צ ברוורמן

במקורות, שילבו את דברי הגמרא עם פסקי הראשונים והאחרונים, ובנו את תשובותיהם בבירור ובהירות, כמעשה אומן הבונה בניין לתלפיות.

האווירה בחדר הייתה של יראת כבוד והתרוממות הנפש – מראות של עמל התורה בשיא תפארתו: חידוד המחשבה, דיוק הלשון, ושקידה שאין לה פוגה. כל תשובה נבונה, כל מילה נשקלה, וכל רעיון נבדק לאורם של גדולי הפוסקים.

עם תום שעתיים רצופות של עיון ופלפול, ניכרה תחושת הודיה עמוקה – על הזכות הגדולה להיות שותפים במסע מפואר של הפנמת התורה והפיכתה לנכס חי ופועם בחיי הלומד. מעמד זה נחרת בלב המשתתפים כרגע של פסגה רוחנית, ממנו יינקו כוח ועוז להמשיך הדרך.

בסיום, בירך הרב את הנבחרים על עמלם ובקיאיותם, וחזיק את ליבם ללבן הסוגיות אליהם דהלכתא במסגרת השימוש המעשי.

ביום חמישי, ערב ראש חודש מנחם אב נרשמה התרגשות רבה בביתו של מו"ר הגאון הגדול רבי צבי ברוורמן שליט"א. עוד בטרם השעה היעודה, כבר נראו במסדרון הבית ובחדר הלימוד פניהם המאירות של טובי הלומדים, חברי "היכל המשפט", אשר באו להבחן במבחן מקיף ומעמיק בהלכות שותפין – פרק נכבד במסע הלימוד הממושך והיסודי.

לא היה זה מבחן שגרתי במשך שעתיים תמימות ישבו הנבחנים במעגל מרומם, והאזינו לשאלות מדויקות שהוצגו בנחת אך בעומק על ידי הרב שליט"א. השיח התורני הלך והתעצם – מן היסודות הגדולים של דיני חלוקת רווחים, דרך דקדוקי האחריות על נזקים, ועד לשאלות עדיניות וסבוכות הנוגעות להפסדים בלתי צפויים ולחובת השותף לעמוד לצידו של חברו בעת מצוקה. הנבחנים, בלב נרגש אך בביטחון של בקיאים, השיבו מתוך שליטה מופלאה

הפכה הערה

הרה"ג ר' שמואל איצקוביץ שליט"א

קניינים באופציות

בגיליון הקודם הבאנו שיש לדון באופציות האם הן אסמכתא דלא קניא

ולמעשה הרמ"א בהג"ה הביא ג' שיטות בזה

א' שיטת הטור בשם ר"י דכל מה שתלוי בדעת אחרים הן אסמכתא בכל ענין ולא קנה ומה שיש בידו לעשות אם לא גזים כגון שאמר אם אוביר ולא אעבוד אשלם במיטב לא הן אסמכתא וקניא אבל אי גזים ואמר אם לא אעבוד אשלם אלפא וזו הן אסמכתא ולא קניא אבל אם אין בידו לגמרי ולא ביד אחרים כגון המשחק בקוביא וכיוצא בו שאינו יודע אם ינצח או לא ואפילו הכי התנה דאי גמר ומקני מספק בד"א כששוחקין במעות מוכנים אבל אם שוחקים באמנה אין מוציאין ממנו מה שהפסיד.

ולשיטה זו לכא"ר צריך לדון דאמנם חייב עצמו בדבר שאינו בידו לגמרי ואע"פ שאינו יודע אם ינצח או לא דודאי גמר ומקני אך כ"ז במעות מוכנים דאמנה אין מוציאין ממנו מה שהפסיד וא"כ אמנם מצד המוכר (הכותב) הן קנין גמור אך אם הרוכש הפסיד אסור לקבל ממנו את המחיר שפסק.

ב' שיטת המרדכי דאפילו נתן לו משכון על המעות לא מהני דמעות אין כאן משכון אין כאן כמו שנתבאר לעיל סי' ק"ץ סעיף ט' אבל כשמועות מוכנים על הדף מותר לשחוק ואין בו אסמכתא (מרדכי פרק זה בורר) ודלא כיש חולקין ואוסרין לשחוק בכל ענין (הגהות מרדכי הנ"ל) דאינו מותר רק כשהדף שהמועות מונחים עליו קנין לשניהם (תוס' פ' הנ"ל ב"י בשם ר"י).

ולשיטה זו יש לדון לכא"ר דכיון דאין המעות מוכנים על הדף לא חלה ההתחייבות בין מצד המוכר ובין מצד הקונה.

ג' טור ומרדכי פרק איזהו נשך בשם ר"ת הא דמשחק בקוביא לא הן אסמכתא הוא מטעם דמאחר ששניהן מתנין זה כנגד זה וכל אחד יוכל להפסיד אגב דבעי למקני גמר ומקני ולכן כל שנים שהמרו זה עם זה קנו אם קנו מידן ודוקא שאין בידן גם כן.

ולשיטה זו כיון ששניהם יכולים להפסיד אגב דבעי למקני גמר ומקני והו"ו קנין גמור בין מצד המוכר (הכותב) ובין מצד הקונה.

אך יש לדון שאינו אסמכתא כלל לפי הרמ"א המבואר שם בשו"ע סעי' טו אסמכתא שקנו עליה בבית דין חשוב הרי זה קנה וכו', ובהגה וי"א דאם השלישו משכנות זה כנגד זה במשפטי עכו"ם ובשטרותיהן קנו אפילו באסמכתא משום דינא דמלכותא דינא.

השו"ע פסק בזה כדעת הרמב"ם דמה שמהני המסירה לבי"ד הוא מטעם הפקר ב"ד הפקר ולא מצד שחל הקנין ולכן בהשלישו במשפטי העכו"ם אין כל מעלה לגמירות דעת. והרמ"א פסק כהב"י בשם הרשב"א שעי"ז שמוסר לבי"ד גומר בדעתו וחל קנין ולכן גם על ידי משפטי העכו"ם כיון שהם מחייבים יש גמירות דעת. ויש לדון למסקנא דלפי השו"ע לא מהני מה שמחוייב בדיניהם ומוסר בטחונו ע"ז להוציא מידי אסמכתא. ועל פי דעת הרמ"א כ' למעשה רוב הפוסקים דמהני הסיטומתא ודינא דמלכותא לקנות לגמרי.

מדור זה עוקב אחרי סכסוכי שכנים, ומטרתו להציג בפניכם את שני צידי המתרס, ולהביא תמונת מצב מרתקת ונקודת מבט שונה.

תגובות למדור זה ניתן לשלוח ל b0733831747@gmail.com

כשהחופש פוגש את החיסכון

הצד הראשון

הצד השני

חיים, ידיד שלובות, אך בעיניו נצנץ ניצוץ של החלטיות. יוסף כל השנה אני חי בחסכנות, אני מכבה מזגן, סוגר אורות, מודד כל הוצאה. לא כי אני קמצן, אלא בכדי לחסוך להגיע לרגע הזה.

החופשה הזו היא לא סתם נסיעה היא פרי החיסכון, ההקרבה, והוויתורים שעשיתי במשך חודשים ארוכים. אם גם כאן אתחיל לחשוב כמה שעות המזגן פועל, איבדתי את כל המטרה. זה לא בא חלילה ממקום של בזבז, שילמתי ביושר, ובעל הצימר כבר לקח בחשבון את כל העלויות, כולל המזגן.

החופש בשבילי הוא לא רק נוף יפה ומיטה נוחה, הוא חירות נפשית, היכולת ליום אחד לחיות בלי דאגות, בלי חישובים על קטנות, פשוט לנשום עמוק ולהינות. זה הערך האמיתי של חופשה, לשחרר את הראש מכל המחשבות על 'כמה זה עולה', זה בשבילי החופש ועל כך גם התאמצתי לשלם ואם גם את זה תיקח לי, זה לא חופש.

יוסף נשען לאחור בכיסא, חיוך דק על שפתיו, אבל בעיניו נצנצה נחישות. הוא שלף את השלט מהשולחן, לחץ עליו בתנועה מדודה, והמסך כבה.

חיים, פתח יוסף בקול רגוע אך סמכותי, אנחנו לא נמצאים פה רוב היום. מה הטעם לקרר קירות, רצפה, ותקרה, כשאף אחד לא נהנה מהם.

הוא הרים גבה והמשיך, 'גם אם המזגן כלול במחיר – זה לא אומר שצריך לבזבז, הרי בבית אנחנו לא משאירים אותו עובד סתם כך, נכון? אז למה כאן זה שונה?'

קולו התחדר, הפך כמעט לנאום, אחריות, זו לא רק מילה יפה. זו גישה לחיים. זה לא קשור לכסף, אלא לערכים. אם אנחנו מתרגלים לחיות איך שנוח לנו, אנחנו מאבדים משהו מעצמנו. זה לא עניין של כסף, אלא של אחריות ושל יושרה. גם במקום רחוק מהבית, אני רוצה לדעת שהתנהגתי נכון – כי זה מי שאני.

שואל ומשיב בהלכה

רבני בית החרוהא שליט"א

שלום וברכה

אנחנו גרים בבנין משותף שש כניסות והשכנים בקומת קרקע סיפחו להם כל אחד החצר מאחורי ביתו מזה שנים רבות, לאחרונה השכן שלנו העמיד כלוב של תוכים עם כחמש או עשר תוכים ממש סמוך תחת חלון חדר השינה שלנו וזה מרעיש מאוד ומפריע מאוד אי אפשר להימצא בחדר האחורי כל משך היום אנחנו אנשים מעל גיל 50 ללא ילדים, ולא רגילים לרעש, רצייתי לדעת אם אפשר לעכב עליו.

תשובת הגאון רבי אהרן דויטשער שליט"א

אפשר לתבוע ממנו לא לעשות שימוש כזה שמפריע, והדבר מבואר בגמרא בבא בתרא דף כג. אמר רב יוסף אפיקו לי קורקור מהכא. עד כאן. וכך נפסק בשלחן ערוך סימן קנה סעיף לט וזה לשונו מי שהחזיק לעשות מלאכת דם או נבילות וכיוצא בהן במקומו, וייכנסו העורבים וכיוצא בהן בגלל הדם ויאכלו, והרי הם מצירים את חבריו בקולם ובצפצופם או בדם שברגליהם שהם יושבים על האילנות ומכלים פירותיהם, אם היה קפדן או חולה שצפצוף הזה מזיק או שפירות שלו נפסדים לו בדם, חייב לבטל אותה המלאכה או ירחיק עד שלא יבוא לו נזק מחמתה, שהיוק זה דומה לריח בית הכסא וכיוצא בו שאין לו חזקה, וה"ה כל נזק גדול שאין אדם יכול לסובלו. עד כאן לשונו. ובמפרשים מבואר שתביעת ההרחקה נובע מכך שהשכן עושה מעשה בידים שגורם למשך את העורבים שמפריעים בצפצופם וקולם לקפדן או חולה, ומכיון שהוא מושך אותם במעשהו, עליו להפסיק מאותה פעולה המושכת את בעלי החיים המזיקים לשכן, ולפיכך יש לדרוש מהשכן לסלק את השובך.

ויש להוסיף ולציין שאם החצר היא משותפת, והסיפוח לא נעשה מחמת 'הצמדה' שניתנה לו, אזי בוודאי שניתן לתבוע הרחקת השובך משימוש בשטח המשותף באופן המפריע מאוד לשאר השכנים.

החדר שבתמונה נשאר... בתמונה

רבים מכירים את התרחיש הבא אתה שוכר דירה, צימר, לזמן קצוב, המודעה הבטיחה חלום, חדרים מפוארים, נוף עוצר נשימה, מזגן עובד כמו מקפא, ובריכה מקורה. התמונות המרהיבות שכאילו נלקחו מקטלוג יוקרתי, כמעט גורמות לשמוע את פכפוף המים בבריכה.

ואז אתם מגיעים. החדר אומנם קיים אך קטן, קירותיו סדוקים, הנוף מוגבל לחלון צר, והמזגן... נושף אוויר פושר, כאילו הוא מנסה לשכנע את עצמו שהוא מקרר. התחושה היא של חוסר אונים. הרי כבר שילמתם, כבר נסעתם, וכבר תכננתם. הנטייה היא לוותר כדי לא להרוס את החופשה או האירוע, וכאן בדיוק טמונה הבעיה, אם נשלים עם תרגילים כאלו הם יהפכו לנורמה.

למען כולנו אל תסגרו על סמך תמונות בלבד בקשו המלצות אמיתיות מאנשים שביקרו במקום, בדקו שהוא אכן מתאים לציבור החדרי כפי שמופיע, ואם אפשר עברו בעצמכם לראות.

כשחברת ניקיון מלכלכת זה היה אמור להיות יום של התחלה חדשה, סוף סוף מחד נכנס, עם הריהוט, עם החלומות, עם ריח התחלה. נשאר רק ניקוי יסודי, כזה שייתן תחושה של דף חדש.

בחרנו חברת ניקיון 'מובחרת'. הובטחו לנו שלושה אנשי צוות, ניקוי עד אחרון הגרגר, כל פינה מבריקה. אך במציאות. הם הגיעו, הבישו בשעון, עברו חפוזות על כמה משטחים... ונעלמו אחרי שעתים. התריסים שחורים. החלונות מטושטשים. כאילו לא נגעו בהם.

אנא אל תיפלו למלכודת הזו.

היכל המשפט

מילא מכתב וגרית יאמר

ברבני גיל ושמחה, תולל ובשבח נשגור בזה ברכה נאמנה קדם הרבנים הגאונים חברי היכל המשפט שהשמוחה במעונם ה"ה

הגאון רבי יחזקאל געלבשטיין שליט"א לרגל חולדת ביתו	הגאון רבי משה חיים שניידר שליט"א לרגל חולדת חדר מנצח לבנו
הגאון רבי משה חיים שניידר שליט"א לרגל חולדת לבנו	הגאון רבי יחזקאל געלבשטיין שליט"א לרגל חולדת חדר מנצח לבנו
הגאון רבי יחזקאל געלבשטיין שליט"א לרגל חולדת חדר מנצח לבנו	הגאון רבי משה חיים שניידר שליט"א לרגל חולדת חדר מנצח לבנו
הגאון רבי משה חיים שניידר שליט"א לרגל חולדת חדר מנצח לבנו	הגאון רבי יחזקאל געלבשטיין שליט"א לרגל חולדת חדר מנצח לבנו
הגאון רבי יחזקאל געלבשטיין שליט"א לרגל חולדת חדר מנצח לבנו	הגאון רבי משה חיים שניידר שליט"א לרגל חולדת חדר מנצח לבנו
הגאון רבי משה חיים שניידר שליט"א לרגל חולדת חדר מנצח לבנו	הגאון רבי יחזקאל געלבשטיין שליט"א לרגל חולדת חדר מנצח לבנו

עטרת תפארת לראש נשא
מרישות מורם על כל ברכה ושירה נורא על כל תהלה וזמרה
מרישות התורה מפי מופתנים יקרה טור שיר ומשנה ביררה
נעלה על נס לבדו ויקרת התורה לירושם ולכרך ולעטר נור תפארת הלה הוא
הגאון רבי יחזקאל געלבשטיין שליט"א
שנתעטר בתורה של תורה לעלת לכת כרב ואב"ד בבית שמש - רמח"ו

בתבנית לב ובאר התורה יקרה את קדוה בדרך יסירה ונאמנה
תשיל לחדרי בנים ולילות את שירותי המענה והזדה.
ובכל דרכי ואני לו ברכת שמים. וזכה לראות ברכה ושפע. חתוך שילוח, ימות נחמיה.
חברי זוכני בית הכין
חברי השלוח
רבני בית המדרש
תולל בית הכין

יום עיון מרתק וחנוכת בית ההוראה לדיני ממונות באלעד

לאחר מכן הוזמן רב ביהמ"ד הגאון רבי נפתלי גלאנץ שליט"א לשאת דברים הרב גלאנץ הביע את התרגשותו הרבה 'אין לך שמחה גדולה יותר מלראות אברכים מתייגעים בהלכות חושן משפט גם בתוך תשעת הימים'.

בדבריו, הביא מדרש תנחומא מצמרר אדם שמתעלם מצרכי הציבור, שאומר שלום עליך נפשי, דומה לאיש תרומות שמחריב את העולם. אפילו תלמיד חכם ובקי בד' חלקי השולחן ערוך אם יסתגר בארבע אמותיו ולא ישתף את כוחו למען הכלל, הרי הוא מחריב את עולמו של הקב"ה.

הרב גלאנץ צייר תמונה חדה הכרוכים בבית המקדש פונים זה לזה כשישראל עושים רצון ה', ופונים לבית כשאינם, כך גם בעולם ההלכה, אין די בשקידה בתורה, יש להפנות פנים גם אל אחיך, לעזור, לפסוק, להתייבץ באתרי הבנייה ובשטחי המחלוקת ולברר את הדין.

הוא קישר את הדברים לנושא הכנס הרחבות בין שכנים, וטען כי שורש רוב הסכסוכים הוא אגואיזם כל אחד חושב על זכויותיו, על דין התורה שלו, ושוכח את הצרכים של השכן. חורבן הבית הגיע כשכל אחד דאג לעצמו ולא חשב על חברו סיכם, והותיר את הקהל מהורהר.

הגאון ר' מיכאל חיים רוטמן שליט"א הוביל את המושב המרכזי: פאנל שאלות ותשובות עם הדיינים על סוגיות רכוש משותף. הוא הדגיש את חשיבות פסיקה אחידה ושקופה, כדי למנוע מצב שבו כל אחד פועל לפי הבנתו.

הגאון ר' אלעזר שטרן שליט"א – הסביר שגגות וחללים שייכים לכלל השותפים בקרקע, גם אם לא נרשמו כך בטאבו. כל תוספת בנייה משנה את אחוזי הבעלות ויש למפות זאת במדויק.

הגאון ר' מנחם מנדל פומרנץ שליט"א ציין שקבלנים כיום נוטים להגדיר מראש חללים וזכויות כדי למנוע סכסוכים, אך מבחינה הלכתית כל מה שמעבר לזכויות הדירה הוא רכוש משותף.

הגאון ר' צבי פלדהיים שליט"א הבהיר שהצמדה, כמו גג מוצמד, היא זכות שימוש ולא בעלות נוספת בקרקע. גם מרפסות 'זיז' אינן מקנות בעלות אלא שימוש מוגבל.

הגאון ר' נפתלי גלאנץ שליט"א העלה נקודות על חלוקת רכוש משותף בפועל, דמי ועד בית, והסביר שמנהג המקומות הוא לחלק לפי דירות ולא לפי מספר דיירים או שימוש בפועל.

הגאון ר' פישל בידרמן שליט"א דן בשאלות של חזקה בשימושים שונים, כולל בניית סוכה, והזהיר מפני תפיסת רכוש ללא הסכמת השותפים, גם אם מדובר בשימוש זמני.

בפאנל נשמעו גם מקרים יצירתיים – החל בהבטחות קבלן שלא קוימו, דרך חלוקת רכוש בגורל, ועד שאלות על פגיעה בנוף, היזק ראייה ומחלוקות על שימוש בגגות וחצרות.

לקראת סיום, הוצג בפני הרבנים דין תורה באופן פומבי, בשאלת פינוי בינוי כאשר יש דיירים מבוגרים המסרבים. הדיינים הדגישו שהכפייה אפשרית רק במצב של סכנה או פגיעה חמורה בבניין, ולא מטעמי נוחות בלבד.

המסר שהדהד בין כותלי האולם היה פשוט אך עוצמתי כשההלכה נפגשת עם מציאות החיים – לא רק הבניינים עומדים יציבים, גם הלבבות.

כך נחתם יום של תורה, אחדות ורוממות, שהעניק לתושבי אלעד והסביבה כתובת מוסמכת, מקצועית ונגישה לדיני ממונות – לב פועם של צדק ושלוש בלב העיר.

אלעד חוותה השבוע רגע היסטורי של ממש. בבית המדרש "חסידים", ברחוב שמאי 22, התכנסו בשעות הצהריים המאוחרות עשרות תלמידי חכמים, דיינים ואנשי ציבור ליום עיון ייחודי, ששילב בתוכו את פתיחת בית ההוראה החדש לדיני ממונות – ואת המבחן המאתגר של חברי 'היכל המשפט' בהלכות שותפים.

עוד בטרם החל המעמד הרשמי, הורגשה אווירת חג. הנבחרים ישבו מרוכזים סביב השולחנות, עטים בדיהם, ועיניהם בורקות. המבחן לא חסך אתגר

שאלות מורכבות שנגעו לעומק הסוגיות, פרטי מחלוקות ראשונים ואחרונים, ויישום ההלכה למעשה במקרים בני זמננו. כל מענה הפגין בקיאות נדירה ונשען על עמל רב בלימוד.

עם סיום המבחן, נפתח המעמד הרשמי בהיכל בית המדרש המפואר 'בית עזריאל יהודה', כשהאוירה טעונה בהתרגשות ובהוד. את המעמד מעטרת נוכחותם הרמה של אבות בתי הדין של היכל המשפט בארץ, גדולי ההוראה והפסיקה הגאון רבי פישל בידרמן שליט"א, הגאון רבי נפתלי גלאנץ שליט"א, הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א, הגאון רבי צבי פלדהיים שליט"א, והגאון רבי אלעזר שטרן שליט"א.

אורח הכבוד, הרבני הנגיד מו"ה עזריאל יהודה הלוי טאובער שליט"א, נשיא קהל חסידים אלעד, מייסד ופטרון הבניין והכולל, שזכה לברכת קבלת פנים חמה ומלאת הערכה. ההיכל גדוש עד אפס מקום, ותחושת כבוד והוקרה נשקפת מכל פינה.

יום עיון תחת הכותרת 'העמידו דבריהם על דין תורה' עסק השנה ברכוש משותף והרחבות בנייה בבניינים.

את הכנס הנחה ברוב כישרון הרה"ג ר' משה צויבל שליט"א, שפתח בדברי הקדמה על הצורך להעמיד כל דין על פי תורה, והזהיר מפנייה לערכאות שאינה רק פגם הלכתי אלא גוררת נזקים חברתיים וכלכליים. בדבריו שילב משלים על שכנים וריבים קטנים שהופכים למלחמות גדולות, והדגיש את ערך ההליכה לבית דין, הן מבחינת הזמן, העלויות והסודיות, והן מבחינת כבוד התורה.

עורך הדין הרב נתן רוזנבלט ריתק את המשתתפים בהרצאה מלאת תובנות ונגיעה אנושית, כאשר שיתף בסיפורים אמיתיים מעולם המשפט המעשי, החל בסכסוכי ירושה משפחתיים ועד מחלוקות שכנים שהפכו מחיי שלום ושותפות לריב מתמשך סביבות רווח כספי זעום. בדבריו חשף את ההבדלים המהותיים בין ההתנהלות בבתי משפט על זו שבבתי דין בעוד הערכאות האזרחיות פועלות על פי סעיפים וחוקים נוקשים, לעיתים מסוג שסוגר דלתות בפני פתרונות עתידיים, בתי הדין לעומת זאת פועלים בדיסקרטיות ובדרכי שלום.

עו"ד רוזנבלט הדגים כיצד בחירה לא נכונה בזירה המשפטית עלולה להוביל להפסד כפול – הן כלכליות והן חברתיות – ולהמיט הרס על מערכות יחסים. הוא קרא לקהל לבחון תמיד את ההשלכות הרחבות של כל צעד משפטי, ולהעדיף הידברות, גישור ופתרון בדרכי שלום. אמרו, 'לפעמים המרפסת שחשבת שתבנה לא שווה את חיי השכנות שתאבד'.

לומדים חושן משפט ומחפשים את הלמ"ש

בימים אלו נפתחה ההרשמה לקבוצות השימוש המעשי

להכשרת דיינים מוצי"ם ובוררים בדיני ממונות

שעל ידי בית הדין ובית ההוראה 'היכל המשפט'

בנשיאות הגאון רבי נפתלי נוסבוים וגדולי הדיינים שליט"א

שיעורים מיוחדים ומרתקים בהנעשה בבית הדין

שיעורים בפקרטיקה המעשית מתוך עולם בית הדין

על ידי רבני ודייני בית הדין שליט"א ומומחים בתחומים שונים

דגש על נושאים אקטואליים

פרקטיקה בשו"ע חו"מ חלק ג' והלכות ריבית

דיני חוזים - דיני שותפין - דיני צוואות וירושות - הלכות דיינים - דיני ריבית - נזקי שכנים - אונאה - שכירות פועלים - נזיקין - שכירות - ערבות ועוד. עריכת חוזים וניסוחם - הבנת חוזים - נזקי בניה - נזק לרכוש מבטח - תאונות דרכים ותאונות עבודה - הלשנות על 'מאכערים' - זכויות יוצרים - הסכמי שיתוף - פירוק שותפות - צווי בית משפט - פירעון חוב על ידי היורשים - ביטול צוואת אב על ידי האם - מנהל עזבון בקיום צוואה - בנים מאומצים - שינוי אחר השלשה - סדר חלוקת נכסים, - הרכבי בית דין ודין יחיד - דיונים שאינם מצריכים דיונים משפטיים - נסיון גישור - טענת פסלות דין ועילות הפסילה - מעמדו של טוען רבני - ייצוג בעלי דין בקבוצות רכישה - סרבני בית דין, - שוק ההון - כרטיסי אשראי - מערכת הבנקאות - עסקאות ברטר - צייג'נס - גמחים - היתר העיסקא - פיוני שוכר - תאריך עברי ולועזי - מוניטין בחנות - אונאות בנדל"ן - שביתות עובדים ועוד.

השיעורים יתקיימו אחת לשבוע למשך קרוב לשלוש שנים • חומר עיוני ומסכם • עבודה מעשית בתיקי דיונים • מצגות מתוך עולם בתי הדין • בסיום המחזור ולפי החלטת הרבנים ישובצו הלומדים כרבנים ובוררים בבית הדין ובית ההוראה היכל המשפט ויוכתרו בכתר תעודת 'דין ידיו' על רוב שו"ע חו"מ • ותעודה על הלכות ריבית.

לפרטים והרשמה

בארה"ב

605-477-7466

בארה"ק

0733831747

(שלוחה 8)

לקבוצות וכוללים

0556721426

